

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกษตรกรรมจาก เทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง และภาษาไทยถิ่นเหนือของชาวนานในจังหวัดลำปาง ครอบคลุมสาระสำคัญ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุป และอภิปรายผลของการวิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกษตรกรรมจาก เทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง และภาษาไทยถิ่นเหนือของชาวนานในจังหวัดลำปาง

สมมุติฐานของการวิจัย

ชาวนาที่เรียนจาก เทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าชาวนาที่เรียนจาก เทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง

การดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ชาวนาชั้นเล็ก จำนวน 50 คน และชั้นกลาง จำนวน 50 คน จากอำเภอห้างฉัตร อำเภอแม่ทะ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีเทปโทรทัศน์ เรื่อง การเพาะเห็ดฟางโดยใช้ตอซังข้าว ความยาว 7 นาที จำนวน 2 ชุด ชุดหนึ่งใช้ภาษาไทยกลาง ส่วนอีกชุดหนึ่งใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ และเทปบันทึกเสียงแบบตลับซึ่งใช้เสนอคำถาม เกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องการเพาะ

เห็นพ้องโดยใช่ต่อซึ่งข้าว จำนวน 2 ชุด คือ ชุดที่เสนอคำถามเป็นภาษาไทยกลาง กับชุดที่เสนอเนื้อหาเป็นภาษาไทยถิ่นเหนือ คำถามมี 24 ข้อเช่นเดียวกันทั้ง 2 ชุด กับแบบฟอร์มสำหรับตอบคำถาม ซึ่งประกอบด้วยเลขข้อ 24 ข้อ และที่ว่างหน้าข้อสำหรับกาเครื่องหมายถูก-ผิด ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกเสียงแบบคล้ายกับแบบฟอร์มดังกล่าวสำหรับประเมินผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 25 คน ให้ชานาชั้นกลางเป็นกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2 และชานาชั้นเล็กเป็นกลุ่มที่ 3 กับกลุ่มที่ 4 การทดลองดำเนินการวันละ 1 กลุ่มในเวลาและสถานที่เดียวกัน โดยกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 3 เรียนจากเทปโทรทัศน์ภาษาไทยกลาง และก่อนดูเทปโทรทัศน์ กับหลังจากดูเทปโทรทัศน์แล้ว จะฟังคำถามจากแบบบันทึกเสียงแบบคล้ายที่ถามด้วยภาษาไทยกลาง พร้อมทั้งตอบคำถามลงบนแบบฟอร์มที่กำหนดให้ จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบหลังการดูเทปโทรทัศน์ หักออกจากคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบก่อนดูเทปโทรทัศน์ เพื่อให้ได้คะแนนซึ่งถือเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเพาะเห็ดฟางโดยใช่ต่อซึ่งข้าวภาษาไทยกลาง สำหรับกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 4 ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนเช่นเดียวกับสองกลุ่มแรก แต่เทปโทรทัศน์และแบบบันทึกเสียงแบบคล้ายที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นเหนือ หลังจากประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการเช่นเดียวกับกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 3 แล้ว จะได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเพาะเห็ดฟางโดยใช่ต่อซึ่งข้าว ภาษาไทยถิ่นเหนือ ผู้วิจัยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ที่ได้มาวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยการทดสอบค่าที (t)

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของชานา ซึ่งดูเทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง กับ ภาษาไทยถิ่นเหนือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($.05 t_{98} = 1.985$) (ดูตารางที่ 4)

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของชานาชั้นเล็กที่ดูเทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง กับ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ($.05 t_{52} = 2.008$) (ดูตารางที่ 5)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของชานาชั้นกลางที่ดู
เทพโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง กับภาษาไทยถิ่นเหนือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ($.05 t_{48} = 1.689$) (ดูตารางที่ 6)

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้จาก เทปโทรทัศน์ภาษา
ไทยกลางของกลุ่มชานาชั้นเล็ก กับ ชานาชั้นกลาง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ($.05 t_{48} = 1.689$) (ดูตารางที่ 7)

5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้จาก เทปโทรทัศน์ภาษา
ไทยถิ่นเหนือของกลุ่มชานาชั้นเล็ก กับ ชานาชั้นกลาง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ($.05 t_{48} = 1.689$) (ดูตารางที่ 8)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของชานาที่ดู เทปโทรทัศน์ภาษา
ไทยกลาง กับ ภาษาไทยถิ่นเหนือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ภาษามีผลทำให้ผล
สัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ด้วย เทปโทรทัศน์แตกต่างกัน โดยภาษาไทยถิ่นเหนือทำให้ชานามีความรู้
และความจำมากกว่าภาษาไทยกลาง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการสำรวจผู้เข้าสอบสัมภาษณ์
เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ประจำปี
การศึกษา 2526 ที่เป็นคนจากท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ใช่อำเภอกลาง (ประสงค์ ราชผลสุข 2526 :
838-839) ซึ่งได้ข้อมูลว่า นักเรียนที่พูดภาษาไทยถิ่นอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทยกลาง จะมีปัญหาด้านการ
ฟังภาษาไทยกลาง เฉพาะเมื่อเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นเท่านั้น แต่ปัญหานี้จะค่อย ๆ
หมดไป และไม่พบปัญหานี้เลยในนักเรียนที่พูดภาษาไทยถิ่นอื่นระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา นั่นคือ
คนที่พูดภาษาไทยถิ่นอื่น เมื่อเริ่มเข้าสู่ระบบโรงเรียนระยะแรก ๆ ความไม่เคยชินกับภาษาไทย

กลางจะทำให้เกิดปัญหาด้านการฟังภาษาไทยกลางที่ใช้ในการเรียนการสอน หากแต่เมื่อเรียนในระบบโรงเรียนต่อไป จะทำให้เกิดความเคยชินกับภาษาไทยกลางซึ่งใช้ในการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาทั่วประเทศมากขึ้น จนในที่สุดปัญหาการฟังภาษาไทยกลางนี้จะหมดไป จากข้อมูลของ ธ.ก.ส. สาขาลำปางปรากฏว่า ชาวनाส่วนใหญ่ในจังหวัดลำปาง (ประมาณ 90 %) ได้รับความศึกษาภาคบังคับเพียงระดับประถมศึกษา (ประถมปีที่ 4 หรือ ประถมปีที่ 7) เท่านั้น ซึ่งในระยะนี้อาจจะยังไม่เกิดความเคยชินกับการฟังภาษาไทยกลางเพียงพอที่จะขจัดปัญหาการฟังภาษาไทยกลางให้หมดไปได้ เมื่อต่างคนกลับไปประกอบอาชีพของตนในท้องถิ่นเดิม สนทนากับเพื่อนบ้านด้วยภาษาไทยถิ่นของตน เช่น เดิม จึงทำให้ยังคงเกิดความไม่เคยชินกับการฟังภาษาไทยกลางอยู่ต่อไป

ถึงแม้ว่าปัจจุบันกำลังส่งของสถานีโทรทัศน์ได้ไปทั่วถึง โดยในจังหวัดลำปางรับรายการของสถานีโทรทัศน์ได้ 3 ช่อง คือ ช่อง 7 ช่อง 5 และช่อง 8 ซึ่งมีสถานีถ่ายทอดอยู่ในจังหวัดลำปาง อีกทั้งรายการทุกรายการที่แพร่ภาพทางสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง ใช้ภาษาไทยกลางก็ตาม แต่จากการสำรวจของพนักงานสินเชื่อ ธ.ก.ส. สาขาลำปาง ปรากฏว่า ชาวนาใน 3 อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีเพียงชาวนาในอำเภอห้างฉัตร ซึ่งอยู่ติดกับอำเภอเมืองเท่านั้นที่มีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นของตัวเองถึง 70 % นอกนั้นคือ อำเภอแม่ทะ และอำเภอเกาะคา จำนวนชาวนาที่มีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นของตัวเองมีเพียง 20 - 30 % เท่านั้น ดังนั้น โอกาสที่ชาวนาในกลุ่มตัวอย่างจะคุ้นเคยกับภาษาไทยกลางจากการดูโทรทัศน์จึงเป็นไปได้น้อย โดยเฉพาะในอำเภอแม่ทะ และ เกาะคา ซึ่งชาวนาส่วนใหญ่จะดูรายการโทรทัศน์จากร้านค้าในบางเวลาเท่านั้น

สาเหตุดังกล่าวข้างต้นจึงน่าจะเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องทำให้ชาวนาในกลุ่มตัวอย่างยังคงคุ้นเคยกับภาษาไทยถิ่นเหนืออยู่มาก เมื่อดูเทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือแล้วจะเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ด้านความรู้ความจำมากกว่าดูเทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง

2. นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังปรากฏว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของชาวนาชั้นเล็กที่ดูเทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง กับภาษาไทยถิ่นเหนือนั้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ชาวนาชั้นเล็กสามารถเรียนรู้เทปโทรทัศน์ทั้งสองภาษาได้ในระดับใกล้เคียงกัน

ในขณะที่คะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของชาวนาชั้นกลางที่คู เทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลางกับภาษาไทยถิ่นเหนือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า ภาษามีผลต่อการเรียนรู้ของชาวนาชั้นกลาง โดยภาษาไทยถิ่นเหนือทำให้ชาวนาชั้นกลางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าภาษาไทยกลาง การที่ภาษามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของชาวนาชั้น เล็กแตกต่างกับชาวนาชั้นกลางนี้ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ในขั้นนี้

3. ผลการวิจัยต่อมายังปรากฏว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของชาวนาชั้น เล็กกับชาวนาชั้นกลาง เมื่อคู เทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของชาวนาชั้น เล็ก กับชาวนาชั้นกลาง เมื่อคู เทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ หมายความว่า ทั้งชาวนาชั้นกลางและชาวนาชั้น เล็กสามารถเรียนรู้ เทปโทรทัศน์ทั้งสองภาษาได้ในระดับใกล้เคียงกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ระดับชั้นของชาวนา ไม่ได้มีผลต่อการเรียนรู้จาก เทปโทรทัศน์ทั้งสองภาษา แม้จะไม่มีผลการวิจัยสนับสนุนในเรื่องนี้ แต่มีความเป็นไปได้ที่ว่า ในระยะ 5 ปีนี้ การที่ทั้งหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจได้พยายามเข้าไปให้บริการด้านวิชาการ ปัจจัยการผลิตและสินเชื่อแก่ชาวนาชั้น เล็กเพิ่มมากขึ้น ดังเช่น การกู้เงินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จากกองทุนระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเกษตร ในปี 2526 สัญญาที่ IFAD Loan No.125-TH และจากธนาคารโลก สัญญาที่ 1 (IBRD Loan No.1816-TH) และสัญญาที่ 2 (IBRD Loan No.2310-TH) โดยมีเงื่อนไขที่จะต้องให้สินเชื่อแก่เกษตรกรชั้น เล็กทุก ๆ ภาค แต่เน้นในพื้นที่ของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นหลักนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวนาชั้น เล็กได้ทำธุรกิจติดต่อ และ สันทนาการกับบุคคลอื่น ๆ นอกท้องถิ่นของตนมากยิ่งขึ้น ซึ่งแน่นอนโอกาสที่จะคุ้นเคยในการฟังภาษาไทยกลางย่อมมีมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ ในระยะหลังยังมีโครงการเกษตรอีกหลายโครงการที่จัดทำขึ้นกับเกษตรกรชั้น เล็ก อันจะส่งผลไปถึงความคุ้นเคยต่อการฟังภาษาไทยกลางของเกษตรกรชั้น เล็กมากขึ้นกว่าเดิม เช่น โครงการรับจำนำข้าวเปลือกในฤดูการผลิตข้าวในปี 2529/2530 ซึ่งมีเกษตรกรรายย่อยได้รับบริการให้สินเชื่อถึง 360,269 ราย ในจำนวนนี้เป็นชาวนาชั้น เล็ก ประมาณร้อยละ 65 (กรมส่งเสริมการเกษตร และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2530 : 1) ดังนั้นในปัจจุบันเกษตรกรชั้น เล็กรวมทั้งชาวนาชั้น เล็กจึงสามารถรับรู้ภาษาไทยกลาง

ได้เท่าเทียมกับ เกษตรกรชั้นกลางและชั้นใหญ่

การที่ได้ข้อสรุปว่า ระดับชั้นของชาวนาไม่ได้มีผลต่อการ เรียนรู้จาก เทปโทรทัศน์ทั้งสองภาษานี้ จึงอาจเป็นไปได้ที่ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนรู้ของชาวนาชั้น เล็ก เมื่อดู เทปโทรทัศน์ทั้งสองภาษาไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนรู้ของชาวนาชั้นกลาง เมื่อดู เทปโทรทัศน์ภาษาไทยถิ่นเหนือสูงกว่าภาษาไทยกลางดังที่ เสนอไว้ข้างต้น

4. จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ของการ เรียนรู้ของกลุ่มชาวนาชั้น เล็ก กับชาวนาชั้นกลาง เมื่อดู เทปโทรทัศน์ภาษาไทยกลาง จะเห็นว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของชาวนาทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันมาก (ตารางที่ 7) โดยชาวนาชั้น เล็กมีการ เบี่ยงเบนของคะแนนจากค่ามาตรฐานมากกว่า หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวนาชั้น เล็กบางคนสามารถรับรู้และจดจำ เนื้อหาจาก เทปโทรทัศน์ภาษาไทยกลางได้ดีมาก ในขณะที่บางคนรับรู้และจดจำ เนื้อหา เรื่องเดียวกันได้น้อยมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากการวิจัยนี้ได้ผลสรุปแล้วว่า ขนาดชั้นของชาวนาไม่มีผลต่อการรับรู้ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่ชาวนาชั้น เล็กบางคนมีความสามารถในการรับรู้ภาษาไทยกลางได้ดีมาก อาจเนื่องมาจากได้รับการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษา คืออยู่ในจำนวนชาวนาประมาณ 10 % ในจังหวัดลำปาง หรืออาจเป็นชาวนาที่ร่วมโครงการกับหน่วยงานของรัฐ และของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ต่าง ๆ ดังกล่าวไว้แล้ว ในขณะที่เดียวกันชาวนาชั้น เล็กบางคนมีความสามารถในการรับรู้ภาษาไทยกลางยังไม่มีดี เพราะมีการศึกษาเพียงแค่ระดับประถมศึกษาเท่านั้น คืออยู่ในจำนวนชาวนาประมาณ 90% ในจังหวัดลำปาง หรือไม่มีโอกาสเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ เช่น โครงการรับจำนำข้าวเปลือกในฤดูกาลผลิตข้าวในปี 2529/2530 หรือโครงการตามสัญญา IFAD Loan No.125-TH หรือสัญญาที่ 1 (IBRD Loan No.1816-TH) หรือสัญญาที่ 2 (IBRD Loan No.2310-TH) เป็นต้น อีกทั้งอาจไม่มีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นของตนเอง จึงทำให้ความคุ้นเคยกับรายการโทรทัศน์ภาษาไทยกลางยังไม่มากพอ จึงเป็นสาเหตุให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวนาชั้น เล็ก เมื่อดู เทปโทรทัศน์ภาษาไทยกลางแล้ว ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูง (S.D. = 6.089)

ส่วนในกลุ่มชานาชนกลางที่ดูเทพโพรทัศน์ภาษาไทยกลาง แล้ววิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปรากฏว่า ไม่มากเท่ากลุ่มชานาชนเล็ก (S.D. = 3.424) อาจเป็นเพราะในกลุ่มชานาชนกลางส่วนใหญ่มีระดับความ เป็นอยู่ใกล้เคียงกันและดีกว่าชานาชนเล็ก ดังนั้น จึงอาจมีเครื่องรับโพรทัศน์ประจำบ้านโดยเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มชานาชนเล็ก อีกทั้งมีโอกาสทำธุรกิจติดต่อกับพ่อค้าและนักธุรกิจอื่น ๆ เนื่องจากมีผลผลิตการเกษตรสำหรับขายมากกว่ากลุ่มชานาชนเล็ก จึงทำให้กลุ่มชานาชนกลางส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับการฟังภาษาไทยกลางอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน สาเหตุดังกล่าวอาจเป็นผลให้กลุ่มชานาชนกลาง และชนเล็ก เมื่อดูเทพโพรทัศน์ภาษาไทยกลาง มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานได้แตกต่างกันมาก

ในการวิจัยครั้งนี้จึงสรุปได้ว่า ชานาชนในจังหวัดลำปางที่เรียนเกษตรกรรมจากเทพโพรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าชานาชนที่เรียนเกษตรกรรมจากเทพโพรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง ซึ่งตรงกับสมมุติฐานของการวิจัย และข้อมูลจากการวิจัยนี้ยังได้ผลสรุปต่อไปว่าขนาดชั้นของชานาชนไม่มีผลต่อการเรียนรู้เกษตรกรรมจากเทพโพรทัศน์ทั้งสองภาษา

ข้อเสนอแนะ

1. การทำวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ชานาชนในจังหวัดลำปาง ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า ภาษาไทยถิ่นเหนือทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่าภาษาไทยกลาง โดยทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจดีกว่าภาษาไทยกลาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า น่าจะมีแนวโน้มที่ในจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งชานาชนใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ เป็นภาษาสนทนาประจำวัน ภาษาไทยถิ่นเหนือจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความเข้าใจมากกว่าภาษาไทยกลาง เช่นเดียวกัน
2. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมถึงอิทธิพลของภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยกลาง โดยเฉพาะภาษาถิ่นตระกูลไทยที่สำคัญอีก 2 ภาษา คือ ภาษาไทยถิ่นใต้ กับ ภาษาไทยถิ่นอีสาน เพื่อหาข้อสรุปว่าภาษาไทยถิ่นที่สำคัญต่าง ๆ นั้น จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้สูงกว่าภาษาไทยกลางทั้งสิ้นหรือไม่

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งเทปโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ตลอดจนวิทยุกระจายเสียง เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ชาวนาในภูมิภาคต่าง ๆ น่าจะพิจารณาใช้ภาษาไทยถิ่นในการเผยแพร่ดังกล่าว

4. ควรมีการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ เช่น เดียวกันนี้แต่พิจารณาถึงตัวแปรสำคัญอื่น ๆ นอกเหนือจากขนาดชนชั้นชาวนา เช่น ระดับการศึกษา อายุ ซึ่งอาจมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการเรียนรู้ของชาวนาเมื่อดู เทปโทรทัศน์ภาษาไทยถิ่นกับภาษาไทยกลาง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย